

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.12.2012
COM(2012) 781 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**om genomförandet, resultaten och den övergripande bedömningen av Europaåret för
frivilligarbete 2011**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

om genomförandet, resultaten och den övergripande bedömningen av Europaåret för frivilligarbete 2011

1. BAKGRUND

1.1. Inledning

I enlighet med beslutet om Europaåret för frivilligarbete 2011¹ beskrivs i denna rapport genomförandet och resultaten med utgångspunkt i slutsatserna av en extern utvärdering².

Europeiska kommissionen rådfrågade 2006 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om den framtida inriktningen när det gäller frivilligarbete på europeisk nivå. En av de huvudsakliga rekommendationerna i Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs förberedande yttrande om frivilligarbetets roll och inverkan i det europeiska samhället från december 2006 var *att utropa ett frivilligår och så snabbt som möjligt publicera en vitbok om frivilligarbete och aktivt medborgarskap i Europa*.³

En allians av icke-statliga organisationer som stödde tanken på ett Europaår för frivilligarbete bildades, och samtidigt inleddes en kampanj i det civila samhället med målet att 2011 skulle utses till Europaåret för frivilligarbete. Europaparlamentet antog 2008 en förklaring⁴ till stöd för kravet på ett Europaår för frivilligarbete 2011, vilket gav stort genomslag och skapade höga förväntningar.

Europaparlamentet och rådet godkände 2009 kommissionens förslag om att utse 2011 till Europeiska året för frivilligarbete för främjande av aktivt medborgarskap (nedan kallat *Europaåret 2011*).

Tio år efter FN:s internationella år för volontärarbete 2001 låg Europaåret 2011 rätt i tiden för att leva upp till det civila samhällets förväntningar och mobilisera berörda parter i medlemsstaterna kring temat frivilligarbete som ett uttryck för aktivt medborgarskap. Det visade att européerna har ett engagemang för värden som solidaritet, rättvisa och integration och att EU-institutionerna bidrar till att främja frivilligarbete.

¹ Rådets beslut nr 37/2010/EG av den 27 november 2009 om Europeiska året för frivilligarbete för främjande av aktivt medborgarskap (2011), EUT L 17, 22.1.2010, s. 43.

² Utvärdering av Europaåret för frivilligarbete 2011, Deloitte, juni 2012.

³ Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Frivilligarbetets roll och inverkan i det europeiska samhället", SOC/243-EESC 1575/2006.

⁴ Skriftlig förklaring om utnämning av år 2011 till Europeiska året för volontärarbete, 9.4.2008.

1.2. Europaåret 2011 och dess mål

Europaåret 2011 utformades, med full respekt för subsidiaritetsprincipen, för att stödja de insatser som görs av medlemsstater och regionala och lokala myndigheter för att skapa bättre förutsättningar för frivilligarbete och öka dess synlighet i EU. I det syftet fastställdes fyra mål:

- Verka för en miljö som gynnar frivilligarbete i EU för att förankra frivilligarbetet som ett inslag i främjandet av aktivt medborgarskap.
- Göra det möjligt för organisatörer av frivilligarbete att höja kvaliteten på frivilligarbetet.
- Erkänna frivilligarbete.
- Öka medvetenheten om frivilligarbetets värde och vikt.

2. VILKA RESULTAT UPPNÅDDES?

2.1. Bakgrund

Europaåret 2011 hölls med den globala ekonomiska krisen som bakgrund. Den situationen fick människor att inse vikten av gemensam solidaritet grundad på engagemanget hos enskilda frivilligarbetare. Man blev mer lyhörd för tankarna och värderingarna bakom frivilligarbete och dess roll för att främja ett aktivt medborgarskap.

Europaåret 2011 tydliggjorde därmed behovet av att fortsätta utveckla frivilligarbete av hög kvalitet inom en lämplig rättslig ram. Frivilligarbete erkändes som ett uttryck för solidaritet mellan människor, som bidrar till samhällets välmående och till att motverka social utestängning, fattigdom, intolerans, rasism, främlingsfientlighet och orättvisa. I det avseendet fanns en naturlig koppling mellan Europaåret 2011 och det föregående Europaåret för bekämpning av fattigdom och social utestängning 2010.

2.2. Ett fast politiskt åtagande

Europaåret 2011 fungerade som en katalysator för politisk förändring på både EU-nivå och nationell nivå. Ett antal viktiga policydokument antogs redan under året:

Kommissionen antog ett meddelande om EU-politik och frivilligarbete: Erkännande och främjande av gränsöverskridande frivilliginsatser i EU⁵.

Rådet antog under det polska ordförandeskapet slutsatser om frivilligarbetets roll inom socialpolitiken⁶ och om främjande av aktivt medborgarskap genom frivilligarbete inom idrotten⁷.

I mars 2012 antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén sitt yttrande om kommissionens meddelande från september 2011⁸.

⁵ Meddelande om EU-politik och frivilligarbete: Erkännande och främjande av gränsöverskridande frivilliginsatser i EU, KOM(2011) 568 slutlig, 20.9.2011.

⁶ Rådets slutsatser om frivilligarbetets roll inom socialpolitiken, 3.10.2011.

⁷ Rådets slutsatser om främjande av aktivt medborgarskap genom frivilligarbete inom idrotten, 28 och 29.11.2011.

I juni 2012 antog Europaparlamentet ett betänkande om erkännande och främjande av gränsöverskridande frivilliginsatser i EU⁹.

På EU-nivå kommer ett antal ytterligare åtgärder att underlätta frivilligarbete i allmänhet, och framför allt gränsöverskridande frivilligarbete. Det rör sig främst om följande åtgärder:

Inom ramen för Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna 2012 (nedan kallat *Europaåret 2012*) har frågan om att främja frivilligarbete bland äldre tagits upp. Vid ett av de viktigaste evenemangen, European Seniorforce Day, uppmanades lokala myndigheter och frivilligorganisationer att hitta nya sätt att engagera äldre i frivilliginsatser.

Europaåret för medborgarna 2013 kommer att bygga vidare på resultaten från Europaåret 2011.

Inom ramen för Europa 2020-strategin och flaggskeppsinitiativen ”Unga på väg” och ”En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen” lade kommissionen fram ett förslag till en rådsrekommendation om validering av icke-formellt och informellt lärande¹⁰ för att stärka färdigheter och kunskaper som förvärvats utanför skolan genom t.ex. frivilligarbete.

På det praktiska planet kommer det europeiska färdighetspasset, dvs. ett nytt elektroniskt verktyg som människor kan använda för att presentera sina färdigheter och kvalifikationer, som förvärvats genom formellt och/eller icke-formellt lärande, också så småningom att innefatta frivilligarbete.

EU:s finansieringsprogram på olika politikområden, t.ex. Europeisk volontärtjänst inom programmet Unga på väg¹¹, Ett Europa för medborgarna¹² och Grundtvig¹³ och det kommande programmet för allmän utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott (kommissionens förslag om ”Erasmus för alla”)¹⁴ kommer även i fortsättningen att inriktas på frivilligarbete.

En europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd (EU-frivilliga för humanitärt arbete) enligt artikel 214.5 i EUF-fördraget kommer att inrättas 2014 efter tre års förberedelser¹⁵.

Dessutom planeras initiativ för att bidra till att integrera frivilligarbete i EU:s politik, t.ex. den förnyade EU-strategin 2011–2014 för företagens sociala ansvar¹⁶.

Samtidigt erkändes under Europaåret 2011 behovet av starkare engagemang på nationell nivå. Det är i medlemsstaterna som kvarvarande hinder för frivilligarbete kan undanröjas. Europaåret 2011 visade att frivilligarbete framför allt är en lokal företeelse – de flesta

⁸ Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – Meddelande om EU-politik och frivilligarbete: Erkännande och främjande av gränsöverskridande frivilliginsatser i EU”, 28.3.2012, SOC 431-CESE 824/2012.

⁹ Betänkande om erkännande och främjande av gränsöverskridande frivilliginsatser i EU, 12.6.2012, Europaparlamentet, A7-0166/2012/P7_TA(2012)0236.

¹⁰ COM(2012) 485, 5.9.2012.

¹¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1719/2006/EG, 15.11.2006 (EUT L 327, 24.11.2006, s. 30).

¹² Europaparlamentets och rådets beslut nr 1904/2006/EG, 12.12.2006 (EUT L 378, 27.12.2006, s. 32).

¹³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1720/2006/EG, 15.11.2006 (EUT L 327, 24.11.2006, s. 45).

¹⁴ Erasmus för alla: EU:s program för allmän utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott, KOM(2011) 787 slutlig, 23.11.2011.

¹⁵ COM(2012) 514, 19.9.2012.

¹⁶ En förnyad EU-strategi 2011–2014 för företagens sociala ansvar, KOM(2011) 681 slutlig, 25.10.2011.

frivilligarbetare engagerar sig på lokal eller regional nivå. En av slutsatserna av Europaåret 2011 är dock att medlemsstaterna kan bidra till frivilligarbetets utveckling genom att inrätta nationella system för gränsöverskridande frivilligarbete.

De nationella samordnande organen för Europaåret 2011 utvecklades till ett starkt nätverk och antog som en följd av sitt samarbete ”Warszawadeklarationen för långsiktig hållbarhet i åtgärderna för frivillig verksamhet och aktivt medborgarskap” vid avslutningskonferensen för Europaåret i december 2011.

2.3. Skapa en miljö som gynnar frivilligarbete i Europa

Att skapa en gynnsam miljö var ett synnerligen ambitiöst mål för Europaåret 2011. Vikten av en gynnsam miljö erkändes i alla medlemsstater, men åsikterna gick isär om i vilken utsträckning en bättre miljö bör åstadkommas genom lagstiftning. I tolv länder fanns när Europaåret inleddes en särskild rättslig ram för frivilligsektorn (BE, CY, CZ, HU, IT, LV, LU, MT, PL, PT, RO, ES), medan den reglerades genom andra befintliga allmänna lagar i tolv andra medlemsstater (AT, DK, EE, FI, FR, DE, GR, IE, LT, NL, SE, UK)¹⁷. En särskild rättslig ram inrättades för första gången i Slovakien, Slovenien och Litauen under 2011. I Bulgarien utarbetades 2011 en lag om frivilligarbete, som antogs 2012. Polen antog en ny strategi för frivilligarbete, Österrike förnyade sin lag om frivilligarbete och Portugal utarbetade en ny lag som ska antas 2012. Europeiska ungdomsforumets tanke på en europeisk stadga för frivilligarbete, med ett rättighetsbaserat synsätt som grund, diskuterades under 2011.

När det gäller inresa och vistelse i EU för frivilligarbetare från andra länder offentliggjorde kommissionen 2011 sin första rapport om tillämpningen av rådets direktiv 2004/114/EG om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, elevutbyte, oavlönad yrkesutbildning eller volontärarbete¹⁸.

Europaåret bidrog till att uppmuntra medlemsstaterna att införa den vägledning för mätning av frivilligarbete som officiellt godkändes av Internationella arbetsorganisationen under Europaåret.

ILO:s vägledning för mätning av frivilligt arbete från mars 2011 är avsedd att hjälpa länderna när det gäller att generera systematiska och internationellt jämförbara data om frivilligarbete genom regelbundna tillägg till arbetskraftsundersökningar. Syftet är att förbättra kunskapsbasen med avseende på frivilligarbete och att fastställa dess ekonomiska värde.

Polen och Ungern var de första europeiska länder som införde ILO:s vägledning 2011. Italien kommer att anta den 2012, och Slovakien har använt den metod som beskrivs i vägledningen för sin nationella forskning. Frankrike, Lettland, Tjeckien, Portugal, Spanien och kandidatlandet Montenegro har visat intresse för att följa efter.

¹⁷ Frivilligarbete i Europeiska unionen, undersökning av Europeiska kommissionen – GD EAC, GHK, 2010.

¹⁸ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av direktiv 2004/114/EG om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, elevutbyte, oavlönad yrkesutbildning eller volontärarbete, KOM(2011) 587 slutlig, 28.9.2011.

2.4. Skapa möjligheter för frivilligorganisationer

Europaåret 2011 har fungerat som en viktig drivkraft för att skapa möjligheter för frivilligorganisationer och stärka partnerskap dem emellan. Framför allt spelade EYV 2011 Alliance en viktig roll för att underlätta nätverksarbete och samarbete mellan de parter som berördes av Europaåret, och lyckades ge röst åt det civila samhället. En gemensam paraplyorganisation för samordning av det civila samhällets aktiviteter och bidrag var ett effektivt sätt att samarbeta med det civila samhället och nå hundratusentals frivilligarbetare och potentiella frivilligarbetare.

Arbetet i arbetsgrupperna inom EYV2011 Alliance ledde fram till utarbetandet av det civila samhällets policyagenda för frivilligarbete i Europa (*Policy Agenda on Volunteering in Europe – P.A.V.E.*), något som på medellång och lång sikt kan förväntas få effekt när det gäller att förbättra förvaltningen av frivilligarbete.

EYV 2011 Alliance bildades 2007 som en öppen, informell grupp av europeiska nätverk som sysslar med frivilligarbete, för att samarbeta kring främjande och genomförande av Europaåret 2011. Alliansen växte från 24 nätverk i juli 2010 till 39 nätverk i december 2011¹⁹ och företrädde omkring 2 000 direkta medlems- och partnerorganisationer i och utanför Europa.

Ett av målen för EYV 2011 Alliance var att utarbeta en **policyagenda för frivilligarbete i Europa (*Policy Agenda on Volunteering in Europe – P.A.V.E.*)**, som officiellt lades fram för Europeiska kommissionen vid avslutningskonferensen för Europaåret i december 2011. Det förberedande arbetet skedde till stor del inom sex arbetsgrupper som möttes fem gånger under 2011. P.A.V.E. innehåller policyrekommendationer från berörda parter inom frivilligsektorn för ett mer effektivt och ändamålsenligt europeiskt ramverk till stöd för frivilligarbete.

2.5. Erkänna frivilligarbete

Att erkänna frivilligarbete sågs som ett viktigt mål för Europaåret 2011. Det återspeglades i ett stort antal belöningssystem och prisceremonier som växte fram i hela EU för att erkänna och tacka frivilligarbetarna. Exempelvis anordnades en ”applådvecka” i Nederländerna, och i Rumänien, Ungern, Irland och Slovenien hölls nationella prisceremonier för att erkänna frivilligarbetare.

Europaårets första tematiska konferens ägnades erkännande och befintliga mekanismer för att främja validering av de färdigheter och kunskaper som kan förvärfvas i samband med frivilligarbete. Den europeiska referensramen för kvalifikationer, Europass och Youthpass är instrument på EU-nivå som kan vara användbara i det här sammanhanget.

2.6. Öka medvetenheten om frivilligarbetets värde

Att öka medvetenheten om frivilligarbetets värde erkändes som ett viktigt mål för Europaåret 2011 på europeisk nivå och i medlemsstaterna. Den europeiska kommunikationskampanjen och de nationella kampanjerna bidrog till uppnåendet av det målet. I många medlemsstater

¹⁹ AGE, AEVSO, AVSO, Caritas Europe, COFACE, CVA, CSR Europe, ENGAGE, Erasmus Student Network, Euclid Network, Eurodiaconia, EAPN, CEDAG, ENGSO, ENGSO Youth, ESAN, AEGEE, CEV, YFJ, ICYE, ISGF, Johanniter International, MHE, Red Cross, Social Platform, SOLIDAR, ALDA, CESES, EUCIS-LLL, EFIL, FEBa, EURAG, EJJO, ENNA, IPPF EN, ISCA, WAGGS, WOSM, Volonteuropé.

bidrog den europeiska kampanjen med ytterligare resurser till pågående insatser för ökad medvetenhet.

Därutöver fick Europaåret 2011 bred täckning i tryckt och digital press.

3. EUROPAÅRET 2011: GENOMFÖRANDE OCH HUVUDSAKLIG VERKSAMHET

En total budget på 7,7 miljoner euro anslogs 2011 för stöd till verksamhet på europeisk nivå och i EU:s 27 medlemsstater.

En särskild budget på 2,994 miljoner euro för förberedande åtgärder hade ställts till förfogande 2010 för utarbetande av en informations- och kommunikationskampanj för Europaåret 2011 och inrättande av en samordningsstruktur för de viktigaste berörda parterna på europeisk nivå.

3.1. Genomförande av Europaåret 2011 i medlemsstaterna

För att organisera sitt deltagande i Europaåret utsåg varje medlemsstat ett nationellt samordnande organ. Den stora spännvidden bland dessa vittnade om de mångskiftande traditionerna i fråga om frivilligarbete i medlemsstaterna.

De nationella samordnande organen beviljades totalt 3,549 miljoner euro för att samordna nationella aktiviteter under Europaåret 2011 i enlighet med ett nationellt arbetsprogram som utarbetats av varje nationellt samordnande organ och godkänts av Europeiska kommissionen. Varje land skulle tillhandahålla medel motsvarande minst 20 % av det beviljade beloppet. Vissa länder tillhandahöll mer än detta minimum.

I medlemsstaterna anordnades många aktiviteter på nationell, regional och lokal nivå. Några exempel:

- Informationsinsatser (t.ex. kommunikationskampanjer, evenemang för ökad synlighet, tävlingar och prisceremonier, webbplatser, broschyrer, reklammaterial, mediearbete och socialt nätverksarbete).
- Debatter (t.ex. konferenser, seminarier och möten).
- Verksamhet med experter (t.ex. forskning, undersökningar och publikationer).

De nationella kommunikationskampanjerna hade god effekt eftersom de anpassades till nationella förhållanden. Samarbetet med kommissionens representationskontor i medlemsstaterna och med nätverket Europa direkt gjorde det möjligt att nå ut till en bredare publik. Europaåret kompletterade befintliga nationella program och verksamheter på frivilligarbetets område genom att tillhandahålla finansiering och bidra med en europeisk dimension.

Många exempel på god praxis och innovativa åtgärder har samlats in på nationell och lokal nivå (se bilaga 1 för exempel på god praxis i medlemsstaterna).

3.2. Europeiska flaggskeppsprojekt

En inbjudan att lämna förslag till flaggskeppsinitiativ offentliggjordes i oktober 2010, och i mars 2011 valdes sammanlagt 33 projekt ut för att främja nätverksarbete och innovation på frivilligarbetets område. Det betydde ett projekt per land i fjorton medlemsstater, medan två projekt beviljades finansiering i Frankrike, Tyskland, Grekland, Italien, Malta, Spanien, Polen och Storbritannien, och tre projekt i Portugal.

Den budget som anslogs för samfinansiering av flaggskeppsprojekt uppgick till 1,964 miljoner euro. Kommissionens samfinansiering begränsades till högst 60 % av de totala bidragsberättigande kostnaderna för ett projekt.

Prioritet gavs åt projekt för att testa och utveckla nya och innovativa system och bygga upp långsiktiga partnerskap mellan organisationer i det civila samhället och organ i den offentliga sektorn som sysslar med frivilligarbete. Dessutom prioriterades vissa ämnen, t.ex. arbetsgivarstött frivilligarbete, rörlighetsprogram för frivilligarbetare i alla åldrar med särskilt fokus på unga, social utestängning samt frivilligarbete för äldre (exempel på framgångsrika flaggskeppsprojekt finns i bilaga 2).

De europeiska flaggskeppsprojekten gav en del innovativa infallsvinklar på frivilligarbete, som spreds genom de partnerskap som upprättats genom inbjudningarna att lämna förslag. Flaggskeppsprojektens potential utnyttjades dock inte alltid till fullo med avseende på spridning av resultaten.

3.3. Öka medvetenheten på EU-nivå

Berörda parter och allmänhetens medvetenhet om året främjades genom en rad olika åtgärder.

De kan delas in i fyra block:

Europaåret 2011 på turné:

Roadshowen *Europaåret 2011 på turné* pågick i ett års tid med besök i alla medlemsstaters huvudstäder. De nationella samordnande organen uppmanades att samarbeta med frivilligsektorn på lokal nivå och sätta ihop programmet för turnébesöket i landet. Tanken var att uppmärksamma det lokala och nationella frivilligarbetet och erbjuda en plattform för nätverksarbete och utbyte av bästa praxis mellan berörda parter i medlemsstaterna.

Turnén var en större framgång i vissa länder än i andra. Det avgörande tycks ha varit ett stort engagemang hos både nationella och lokala myndigheter, en känsla av delaktighet hos frivilligsektorn, ett centralt läge och utomhusaktiviteter för att locka besökare. Den europeiska dimensionen framhölls genom att även andra EU-program uppmärksammades, t.ex. Unga på väg och Grundtvig, och genom samarbete med kommissionens representationskontor och Europa direkt-nätverken.

Konferenser under Europaåret 2011:

Europaåret 2011 presenterades för medierna i Bryssel i december 2010, och fyra tematiska konferenser på EU-nivå anordnades under 2011.

Den 8 januari 2011 invigdes Europaåret officiellt i Budapest av Europeiska kommissionens vice ordförande Viviane Reding, i samband med en halvdagskonferens. Konferensen riktade sig främst till beslutsfattare och handlade om erkännande av frivilligarbete. Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande Staffan Nilsson deltog i evenemanget.

Den 23–24 maj 2011 anordnades tillsammans med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén en tvådagarskonferens i Bryssel med målet att behandla olika frågor med anknytning till frivilligarbete ur den enskilde frivilligarbetarens synvinkel. Vid konferensen deltog Europaparlamentets talman Jerzy Buzek, Europeiska kommissionens vice ordförande Viviane Reding och Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande Staffan Nilsson.

Den 3–4 november 2011 hölls en 1½-dagskonferens i Aten på temat att ge frivilligorganisationer möjligheter. Bland deltagarna fanns vice ordförande Viviane Reding och kommissionsledamot Maria Damanaki, som inriktade sig på frivilligarbetets kvalitet.

Avslutningskonferensen för Europaåret 2011 hölls den 2–3 december 2011 i Warszawa. Vid denna politiskt inriktade konferens, där kommissionsledamot Kristalina Georgieva deltog, lades grunden för politisk utveckling och fortsatta åtgärder på EU-nivå och nationell och regional nivå, med syftet att förbättra förutsättningarna för frivilligarbete under kommande år.

Dessa *tematiska konferenser* fick ett mycket gott gensvar hos deltagarna. Enkäter som genomfördes efter de fyra konferenserna visade att en stor majoritet av deltagarna ansåg att de europeiska konferenserna hade varit givande eller mycket givande, och nätverkseffekten upplevdes som betydande.

Webbplatsen för Europaåret 2011:

Den officiella webbplatsen för kommunikationsinsatserna under Europaåret 2011 (www.europa.eu/volunteering) utformades för att vara interaktiv, uppmana till delaktighet och ge en känsla av gemenskap. Innehållet tillhandahölls – och lades in – av stafettreportrarna (se nedan), av frivilligarbetare som berättade om sina personliga erfarenheter och av de nationella samordnande organen. På webbplatsen fanns även en del mer allmän information om frivilligarbete, medieklipp och reportage och bilder från Europaåret 2011 på turné.

Webbplatsen lockade ett stort antal besökare, men vid utvärderingen påpekades att den kunde ha haft en mer användarvänlig utformning.

Stafettreportrar för Europaåret 2011:

En ung frivillig reporter per medlemsstat valdes ut för att producera filmmaterial och text om genomförandet av Europaåret 2011 i en annan medlemsstat. Filmerna lades in på webbplatsen för Europaåret 2011, och en kort sammanfattande film med utdrag från de olika filmerna producerades.

Många besökare på webbplatsen såg *stafettreportagen* om Europaåret 2011, men de kunde enligt utvärderingen ha integrerats närmare med övriga aktiviteter under Europaåret.

3.4. EYV 2011 Alliance

Under 2010 anslogs ett verksamhetsbidrag på 400 000 euro till EYV2011 Alliance, en samordningsstruktur för de viktigaste europeiska nätverk och organisationer som är verksamma inom frivilligsektorn. Webbplats: www.eyv2011.eu.

Med utgångspunkt i en arbetsplan som godkänts av kommissionen tog EYV2011 Alliance på sig uppgiften att komplettera kommissionens informations- och kommunikationsinsatser. Det skedde genom aktiviteter för att engagera frivilligarbetare och organisationer i det civila samhället och genom samordning av sex arbetsgrupper vars arbete resulterade i en policyagenda för frivilligarbete i Europa (Policy Agenda on Volunteering in Europe – P.A.V.E), ett av det civila samhällets främsta bidrag till Europaåret.

4. SLUTSATSER

Europaåret för frivilligarbete har haft positiv effekt för frivilligsektorn på både europeisk och nationell nivå. Årets målsättningar och aktiviteter var relevanta, och det riktade, resultatorienterade tillvägagångssättet gjorde att målen kunde nås i alla medlemsstater, även om genomslagskraften varierade beroende på de specifika nationella omständigheterna.

Europaåret bidrog till en förändrad miljö för frivilligarbete på europeisk och nationell nivå och ledde till att strategier och lagstiftning för frivilligarbete antogs eller ändrades i en del medlemsstater. Därigenom fick organisatörer av frivilligarbete möjlighet att höja kvaliteten och att uppmärksamma områden som frivilligarbete i företag och frivilligarbete som ett led i icke-formellt lärande. Det gav frivilligarbete ökat erkännande genom en rad olika initiativ, och tack vare medierna och den europeiska kommunikationskampanjen ökade samhällets medvetenhet om frivilligarbete och dess värde. De nationella aktiviteterna gav en värdefull multiplikatoreffekt åt insatserna på EU-nivå.

Europaåret bidrog framför allt till utveckling av nätverk och nya initiativ. Det kompletterade befintlig verksamhet och belyste frivilligarbetets europeiska dimension.

De insatser och strukturer som initierats under Europaåret levde kvar efter 2011, tillsammans med den goda praxis som anammats och som kommer att leda till förändringar under kommande år.

I samband med Europaåret 2011 antogs fem policydokument på EU-nivå om frivilligarbete i Europeiska unionen – ett meddelande från kommissionen, två uppsättningar slutsatser från rådet, ett yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och ett betänkande från Europaparlamentet²⁰.

Vissa av insatserna under Europaåret för aktivt åldrande 2012 har skapat en viss kontinuitet med Europaåret 2011. Långsiktighet kommer att säkras genom samverkan med Europaåret för medborgarna 2013. Genom att anordna en rad Europaår som rör medborgarskap ur olika synvinklar (Europaåret för bekämpning av fattigdom och social utestängning 2010, Europaåret för frivilligarbete 2011, Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna 2012 och Europaåret för medborgarna 2013) bidrar kommissionen till att undersöka olika aspekter av medborgarengagemang.

²⁰ Se fotnoterna 5–9 för hänvisningar.

BILAGA

BILAGA 1: EUROPAÅRET 2011 I SIFFROR

- 27 medlemsstater deltog.
- 4 EU-evenemang med hög profil anordnades (Budapest, Bryssel, Aten och Warszawa).
- Ett antal evenemang för ökad synlighet hölls av EU-institutionerna, t.ex. det andra volontärkonventet och konferensen för aktörerna, som anordnades av Europeiska ungdomsforumet med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europaparlamentet som värdar, och forumet för regionala och lokala myndigheters insatser under Europaåret 2011, som anordnades av Regionkommittén.
- Fyra offentliga utfrågningar om frivilligarbete anordnades av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
- Många nationella, regionala och lokala aktiviteter stöddes av nationella samordnande organ eller det civila samhället i alla EU:s 27 medlemsstater.
- En total budget på 6,021 miljoner euro anslogs för de insatser som genomfördes i medlemsstaterna.
- Den genomsnittliga nationella samfinansieringsgraden för nationella insatser under Europaåret genom nationella budgetar uppgick till 41,04 %.
- En total budget på 3,274 miljoner euro anslogs för de europeiska flaggskeppsprojekten.
- Den genomsnittliga samfinansieringsgraden för de europeiska flaggskeppsprojekten uppgick till 40,99 %.
- Den totala budgeten uppgick till 10,694 miljoner euro (EU-budget) + 2,471 miljoner euro (nationell budget) + 1,342 miljoner euro (samfinansiering av flaggskeppsprojekt), dvs. **totalt 14,507 miljoner euro**.
- Över 56 000 personer besökte Europaåret 2011 på turné.
- 950 seminarier och debatter om frågor med anknytning till frivilligarbete och 261 kulturella föreställningar anordnades under Europaåret 2011 på turné.
- 1 660 organisationer deltog i Europaåret 2011 på turné.
- Tusentals tryckta och digitala artiklar om Europaåret och turnén.
- 366 172 unika besökare på webbplatsen för Europaåret 2011, och 1 556 miljoner besökta sidor.

- Över 3 880 bilder har lagts in på webbplatsen för Europaåret 2011.
- Över 420 filmer har lagts in på webbplatsen för Europaåret 2011.
- Filmklippen om Europaåret 2011 har setts över 26 000 gånger.
- 27 skriftliga reportage och dagliga krönikor, bilder och filmer från stafettreportagen för Europaåret 2011 i alla medlemsstater.
- Mer än 1,2 miljoner besökare på stafettreportagen online.
- 2 175 527 timmars frivilligarbete registrerades på webbplatsen för EYV 2011 Alliance www.eyv2011.eu.

BILAGA 2: AKTIVITETER I MEDLEMSSTATER: EXEMPEL PÅ GOD PRAXIS

ÖSTERRIKE

Den 17 och 18 juni anordnade frivilligorganisationer runtom i Österrike för första gången en nationell dag för frivilligarbete – *Tag der freiwilligen Überraschungen*. Tanken var att anordna en dag med öppet hus för att visa upp de frivilliginsatser som äger rum i Österrike och förmå intresserade personer att gå med i arbetet och engagera sig. En databas upprättades för att göra det möjligt för intresserade medborgare att hitta en möjlighet till frivilligarbete med utgångspunkt i intressen eller i närområdet. Mer än 600 evenemang anordnades i hela landet, och över 10 000 personer deltog.

BELGIEN

Den 15 november 2011 träffade frivilligarbetare från Belgiens tre gemenskaper företrädare för den belgiska kungafamiljen. I sitt jultal 2011 tackade kungen frivilligarbetarna för deras engagemang. En utställning om 52 frivilligarbetare turnerade i den franskspråkiga delen av Belgien, och 76 000 träd (ett för varje invånare) planterades av frivilligarbetare i den tyskspråkiga delen.

BULGARIEN

Ministeriet för fysisk utbildning och idrott och den statliga myndigheten för bulgarer utomlands anordnade en konferens i Bansko med deltagande av 250 barn från de bulgariska befolkningsgrupperna i Makedonien, Serbien, Albanien, Rumänien, Moldavien och Ukraina. I samband med detta planterades *frivilligarbetets skog* i Bansko.

CYPERN

Europaåret 2011 på turné besökte Nicosia den 4–6 april 2011, och turnéstoppet invigdes av Elsie Christofia, Republiken Cyperns första dam. Frivilligorganisationer berättade om sina erfarenheter och sin verksamhet på områden som idrott, ungdomar, förebyggande åtgärder mot narkotika, trafiksäkerhet och bistånd till äldre. Kommunerna visade exempel på hur man kan hjälpa andra och vilken fantastisk erfarenhet frivilligarbete kan vara. Besökarna hade möjlighet att gå en kurs i första hjälpen på plats eller att lära sig grunderna i teckenspråk.

TJECKIEN

I Tjeckien lanserades i januari 2011 en ny webbplats om frivilligarbete som blev den nationella webbplatsen för alla frivilligorganisationer. I november 2011 kompletterades webbplatsen med en databas där organisationer kunde publicera annonser och frivilligarbetare söka efter frivilligorganisationer. Med anledning av Europaåret 2011 producerades också en publikation med 22 porträtt av enskilda frivilligarbetare: unga och äldre, män och kvinnor, högskolestudenter och gymnasieelever, människor från storstäder och landsbygd. Publikationen producerades på tjeckiska och engelska.

DANMARK

Europaåret 2011 på turné besökte Danmark den 1–3 augusti i ett tält på Axeltorv i Köpenhamn med mottot *Frivilligarbetets många ansikten*. Syftet var att uppmärksamma frivilligarbetets mångfald i Danmark. Frivilligorganisationer hade möjlighet att presentera sina projekt och aktiviteter. Mer än 28 organisationer deltog. För att locka besökare anordnades en fotoutställning, musikföreläsningar, en fotbollsturnering, en modeshow och demonstrationer av första hjälpen. Ett forum för organisationer byggdes upp i tältet.

ESTLAND

I Estland utarbetades ett två månader långt pilotprogram för frivilligarbete för anställda i den privata och den offentliga sektorn. Frivilliga från fem företag och fem ministerier sändes ut till 20 icke-statliga organisationer. Syftet med programmet var att främja samarbete mellan tre sektorer: frivilligarbetare, icke-statliga organisationer och den offentliga sektorn. Det ledde till att 28 frivilligarbetare utförde omkring 160–226 timmars frivilligarbete. De icke-statliga organisationerna fick också lära sig hur yrkesverksamma kan engageras, och anställda blev mer medvetna om frivilligarbete och vinsterna med det. Ett uppföljningsprogram i något annorlunda form kommer att samordnas av estniska ideella organisationers nätverk (Network of Estonian Non-profit Organisations – NENO) och finansieras av det estniska inrikesministeriet.

FINLAND

På webbplatsen för Europaåret 2011 (www.tuntitili.fi) fanns en databas där man kunde söka efter möjligheter till frivilligarbete. Mer än 120 organisationer från olika sektorer deltog i upprättandet av databasen, där besökare kunde lämna sina personliga kontaktuppgifter och ange hur mycket tid de var beredda att lägga på frivilligarbete inom ett visst projekt. I december 2011 hade över 99 000 timmar registrerats. Man gjorde reklam för databasen i tidskrifter, på bibliotek och i sociala medier.

FRANKRIKE

I Frankrike utformades projektet *Action de sensibilisation des jeunes* för att öka ungdomars medvetenhet om frivilligarbete och få dem att delta. Projektet samordnades av en grupp organisationer och företrädare för franska ministerier. En grupp unga ambassadörer som själva är frivilligarbetare utbildades i att diskutera frivilligarbete med elever och studenter. Ministerierna skickade ett brev till skolledare där de ombads att bjuda in ambassadörerna till sina skolor. En vägledning för lärare och skolledare och en broschyr för olika åldersgrupper delades ut i skolorna. Omkring 10 000 ungdomar nåddes av projektet.

TYSKLAND

Det internationella projektet *Sieben Brücken, die verbinden* anordnades i fem europeiska länder (Danmark, Polen, Tjeckien, Österrike och Tyskland) med mycket olika definitioner och traditioner när det gäller frivilligarbete. Det utvecklades av socialakademin AWO SANO i Potsdam tillsammans med

förbundsministeriet för familjefrågor, äldre, kvinnor och unga. På den tyska sidan medverkade berörda parter inom frivilligsektorn från Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen och Bayern. Syftet med projektet var att låta deltagarna träffas i ett europeiskt sammanhang för att lära av varandra och diskutera den roll medborgarengagemanget spelar i varje deltagarland.

GREKLAND

I Grekland beslutade man att kombinera icke-formell utbildning med det formella utbildningssystemet genom att producera en handbok om frivilligarbete för elever i sekundärskolan. Tanken var att främja en ny frivilligarbeteskultur redan tidigt i ungdomars utveckling. Handboken kommer att finnas på Internet och delas ut i skolor. Den kommer att innehålla allmän information om frivilligarbete och vad som kännetecknar det, vad som är frivilligarbete och vad som inte är det, fördelarna och nackdelarna, motiv att frivilligbeta, frivilligarbetets historia, erfarenheter av frivilligarbete, befintliga program och konkreta beskrivningar av hur en frivilliginsats kan planeras och organiseras i klassrummet. Den kommer att innehålla bilder och en tecknad serie.

UNGERN

Det stora avfallsinsamlingsinitiativet *TeSzedd! Volunteer for a clean Hungary*, en av de mest synliga aktiviteterna under Europaåret 2011 i Ungern, organiserades av ministeriet för offentlig förvaltning och rättsväsende och ministeriet för landsbygdsutveckling. Över 160 000 deltagare registrerade sig på webbplatsen. Den 21 maj 2011 städade flera grupper av lokala frivilligarbetare i närmiljön med stöd av ett nätverk av lokala samordnare. Enskilda, organisationer i det civila samhället, ministerier, lokala myndigheter och institutioner anslöt sig till kampanjen på totalt 1 500 platser runtom i Ungern. På så sätt samlades tusentals ton avfall in. En landsomfattande kampanj i tv, radio, tidningar och sociala medier organiserades för att ge uppmärksamhet åt avfallsinsamlingsinitiativet "TeSzedd!".

IRLAND

Det irländska samordnande organet samordnade tillsammans med över 20 center för frivilligarbete *National Day of Volunteering* den 30 september 2011. Det mest framträdande evenemanget denna dag var ett nationellt "stickmaraton", där tusentals frivilligarbetare över hela landet stickade halsdukar, mössor och vantar åt välgörenhetsorganisationer. Skolor i hela landet deltog genom penninginsamlingar och praktiska frivilligarbetesprojekt. Över 10 000 frivilligarbetare runtom i landet deltog i projektet. Personal på företag på hela Irland ägnade tid och kraft åt nationella projekt för frivilligarbete. I Dublin deltog fem presidentkandidater i ett evenemang. Den nationella dagen för frivilligarbete fick omfattande täckning i tryckta medier, i tv och radio och på Internet.

ITALIEN

I samband med Europaåret 2011 och 150-årsfirandet av Italiens enande syftade projektet *CSVnet* till nationell samordning av servicecentren för frivilligarbete genom en deltagarinriktad process som ledde till att det upprättades ett *manifest för främjande av frivilligarbete bland unga* och anordnades ett informationsevenemang för unga. Projektet och undersökningen *När unga deltar*, som stöddes av CSVnet och det nationella ungdomsforumet, visade att unga människors förhållningssätt till skola, arbete och frivilligarbete hela tiden har förändrats och att det därför är av avgörande betydelse att engagera unga i utformningen och genomförandet av frivilliginsatser för unga.

LETTLAND

Ett av de framgångsrika lettiska initiativen under Europaåret 2011 var inrättandet av virtuella *mötesplattformar* som främjar frivilligarbete och samarbete mellan frivilligarbetare och de som erbjuder frivilligarbete. Efter en öppen inbjudan att lämna in projektförslag stöddes fyra icke-statliga organisationers projekt med syftet att utveckla och främja kommunikationsplattformar som uppmuntrar till frivilligarbete och motiverar olika grupper i samhället, framför allt unga, att

frivilligarbete. Genom projektet kunde nationella och lokala institutioner välja frivilligarbetare, och frivilligarbetare gavs möjlighet att hitta en plats. Den virtuella databasen för frivilligtjänst kommer att finnas kvar efter 2011.

LITAUEN

Ett slående litauiskt exempel på hur frivilligarbete kan främjas på regional nivå var tävlingen *frivilligarbetets huvudstad*. Fem städer (Birzai, Alytus, Kedainiai, Siauliai och Palanga) utsågs till frivilligarbetets huvudstad under en månad. Under projektet anordnades hundratals evenemang med tusentals deltagare. Aktiviteterna varierade från stad till stad och omfattade välgörenhetsinsatser och konserter, idrottsevenemang, miljöskyddsinsatser, konsttävlingar, djurrättsskydd, sagoläsning för barn i offentliga parker och inrättande av lokala center för frivilligarbete. Aktiviteterna sammanförde företrädare för lokala myndigheter, företag och lokalbefolkningen kring ett gemensamt ämne.

LUXEMBURG

I Luxemburg firades *Fête du Bénévolat* i Schengen – ett mycket framgångsrikt gränsöverskridande evenemang. Tack vare deltagande av franska och tyska partner speglade evenemanget årets europeiska prägel. Syftet var att tacka frivilligarbetarna för deras samhällsengagemang. Höjdpunkter under dagen var uppvisningar av brandkår och räddningstjänst, musikföreställningar och lekar för barn.

MALTA

Europaåret 2011 på turné gjorde sitt sista stopp på Malta mellan den 28 november och den 5 december. Ett tält restes därför i den gamla bussterminalen i Valletta. Maltas råd för frivilligsektorn ställde 15 montrar till förfogande för lokala frivilligorganisationer för att ge dem möjlighet att visa upp sin verksamhet. Varje dag under turnéstoppet ägnades åt ett visst tema: miljö, djurskydd, konst och kultur, ungdom, idrott, socialt och humanitärt bistånd samt hälsa.

NEDERLÄNDERNA

De nederländska kommunerna uppmanades att dela ut ett pris för utmärkt frivilligarbete i fyra kategorier: *passionspriset* till den person eller organisation som var mest hängiven sitt frivilligarbete, *innovationspriset* till den mest innovativa personen eller organisationen, *engagemangspriset* till den person eller organisation som nått bäst resultat när det gäller att engagera människor och *kompetenspriset* för den person eller organisation som gjort mest när det gäller kompetensutveckling. På grundval av det urval som gjorts på lokal och regional nivå hölls en nationell prisceremoni vid avslutningsevenemanget för Europaåret 2011 den 7 december i Amsterdam, i närvaro av prinsessan Margriet av Nederländerna.

POLEN

Internationella arbetsorganisationen, det europeiska projektet för mätning av frivilligarbete och det polska ministeriet för arbete och socialpolitik anordnade ett seminarium för tjänstemän som arbetar med arbetsstatistik och företrädare för det civila samhället den 28–29 september i Warszawa. Syftet med seminariet var att sätta statistikmyndigheter i förbindelse med grupper i det civila samhället, för att ge dem utbildning i den metod som beskrivs i ILO:s nya vägledning för mätning av frivilligarbete, diskutera möjligheten att införa ILO-vägledningen i EU:s medlemsstater och utbyta praxis mellan länder som infört vägledningen eller överväger att göra det. Polens centrala statistikmyndighet har redan infört ILO:s vägledning.

PORTUGAL

Den 23–24 maj anordnade det nationella samordnande organet för Europaåret 2011 i Portugal ett seminarium på temat *frivilligarbete i Medelhavsområdet – en kulturell identitet* med deltagande av

experter från Frankrike, Grekland, Italien, Malta, Portugal och Spanien. Deltagarna företrädde olika universitet eller ansvarade för infrastruktur och organisationer för frivilligarbete. Syftet med seminariet var att uppmärksamma frivilligarbetarnas kulturella identitet (värden och begrepp) och organisationen av frivilligarbete i varje land samt att utbyta god praxis. Under avslutningssessionen hölls en debatt om *frivilligarbete i kristider: effekter och utmaningar* under ledning av professor Rogério Roque Amaro.

SLOVAKIEN

Den slovakiska roadshowen *Caravana* tog tanken med Europaåret 2011 på turné vidare till fem kommuner i slovakiska regioner: Košice, Prešov, Žilina, Nitra och Komárno. På så sätt fick invånarna i städer utanför Bratislava chansen att få reda på mer om Europaåret och dess mål och om möjligheter till frivilligarbete i deras regioner. Många lokala och regionala icke-statliga organisationer presenterade sin verksamhet med hjälp av montrar, bilder, fotografier och filmer och diskuterade möjligheter till frivilligarbete med besökare. Lokala kultur- och konstgrupper anordnade dans- och musikföreställningar. Det fanns även lekar och presenter för barn, tävlingar om EU och Europaåret 2011 och information om EU:s institutioner, program, initiativ och kontaktpunkter. Caravana bidrog till nätverksarbetet mellan icke-statliga organisationer, beslutsfattare, lokala myndigheter och befolkningen, och till att överbrygga klyftor mellan huvudstaden och mer avlägsna områden.

SLOVENIEN

I Slovenien beslutades att inte bara huvudstaden skulle få del av Europaåret 2011 på turné. Därför anordnades en slovensk turné för frivilligarbete i 20 olika städer i landet, för att främja frivilligarbete på bred front och uppmuntra till engagemang i frivilliginsatser. Mässor för frivilligarbete hölls för att ge frivilligorganisationerna möjlighet att presentera sitt arbete. Vid rundabordsamtal, paneldiskussioner och debatter behandlades olika ämnen, framför allt frivilligarbete för unga och i företag samt ökad medvetenhet inom offentlig förvaltning om vikten av frivilligarbete. Sammanlagt deltog omkring 400 frivilligorganisationer i evenemangen. Den slovenska turnén fick stor uppmärksamhet i nationella och regionala medier och positiva omdömen av allmänheten.

SPANIEN

I samband med att Europaåret 2011 på turné besökte Madrid anordnades det generationsöverskridande spelet *Dale color al mundo* mellan högskolor och gymnasier och center för äldre i den självstyrande regionen Madrid. Tanken var att utveckla en metod för att sammanföra unga och äldre och peka på frivilligarbetets sociala värden. Under tävlingens första del anordnades spel parallellt för grupper av unga och grupper av äldre. Under den andra delen sammanställdes de ungas och de äldres slutsatser till gemensamma slutsatser. Projektet genomfördes tillsammans med Europaparlamentets informationskontor i Spanien. Det fick stor uppmärksamhet i de spanska medierna, även i riks-tv.

RUMÄNIEN

Den rumänska nationella galan för erkännande av frivilligarbetare och projekt för frivilligarbete hölls den 12 december 2011 på Howard Johnson Grand Plaza Hotel i Bukarest. Galan anordnades av det nationella samordnande organet, Volum Federation och den nationella myndigheten för EU-program på utbildningsområdet. Priser för insatser under 2011 delades ut i 22 kategorier med utgångspunkt i ett tydligt system för nominering av frivilligarbetare och projekt för frivilligarbete. Organisatörerna fick över 200 förslag, varav hälften valdes ut och bjöds in till ceremonin. En oberoende jury bildades för att utse vinnaren. Finalisterna och deras prisbelönda insatser presenterades i broschyren "Porträtt av en frivilligarbetare". Evenemanget uppmärksammades stort i medierna.

SVERIGE

Omkring 100 000 personer besökte den årliga *Bokmässan i Göteborg* (22–25 september), där det svenska nationella samordnande organet delade en utställningsmonter med Europeiska kommissionen och Europaparlamentet. Runt 250 personer besökte montern och lyssnade på intervjuer med sju kända svenska författare som berättade vad som motiverade dem att frivilligarbete. Bokmässan blev ett tillfälle att visa en annan sida av dessa författare. Den gav Ungdomsstyrelsen möjlighet att samarbeta med Europeiska kommissionen och Europaparlamentet för att få en bred allmänhet att uppmärksamma Europaåret för frivilligarbete.

STORBRITANNIEN

Som ett led i det brittiska nationella arbetsprogrammet för Europaåret 2011 gavs Volunteering England (VE) i uppdrag att identifiera, utveckla och dela med sig av god praxis i fråga om *arbetsgivarstött frivilligarbete*. VE inrättade för det ändamålet en ”knutpunkt” på internet, med information om arbetsgivarstött frivilligarbete, t.ex. fallstudier, ny forskning och en utförlig förteckning över både etablerade och mindre kända konsulter och förmedlare på området. VE bad tre center för frivilligarbete (lokala organisationer som tillhandahåller infrastruktur för frivilligarbete) att pröva sex nya metoder för att öka det arbetsgivarstödda frivilligarbetet. VE lyckades nå över 500 000 personer i alla sektorer och använde sig av enskilda center för frivilligarbete för att testa nya system och idéer mer utförligt. Sammanlagt anordnades 23 evenemang för 1 700 deltagare.

BILAGA 3: EUROPEISKA FLAGGSKEPPSPROJEKT: EXEMPEL PÅ GOD PRAXIS

För de 33 flaggskeppsprojekten anslogs 1,964 miljoner euro för att täcka upp till 60 % av de totala bidragsberättigande kostnaderna i 23 medlemsstater på flera områden inom frivilligsektorn. Insatserna avsåg sex olika ämnen enligt följande:

- Elva projekt handlade om att utveckla information, marknadsföring och forskning (enkäter, fastställande av kvalitetsnormer, kreativa tävlingar för produktion av audiovisuellt material) om frivilligarbete för att utbyta bästa praxis, öka allmänhetens intresse och fördjupa kunskaperna på området.
- Sex projekt riktade sig till ungdomar (utlandsvistelser med frivilligarbete, ökad medvetenhet och motivation för socialt engagemang och deltagande i frivilligarbete) eller handlade om att få äldre att tillbringa mer tid med yngre generationer.
- Fem projekt handlade om att främja ”dynamiska samhällen genom engagerade medborgare”, stödja integration av invandrare och missgynnade grupper i lokalsamhällena och belysa frivilligarbetets sociala roll, både för samhället och för miljön.
- Fyra projekt avsåg sociala tjänster (förebyggande av ”farligt beteende” och stöd till frivilligarbete för social integration) och frivilligarbete inom hälso- och sjukvård.
- Fyra projekt inriktades på forskning och utbyte och spridning av teknik, med fokus på att sprida användningen av teknik bland frivilligarbetare.
- Tre projekt gällde anställdas frivilligarbete.

EXEMPEL PÅ INITIATIV I SAMBAND MED FLAGGSKEPPSPROJEKT

Europeisk natt utan olyckor – 15 oktober 2011

Frivilligarbetare är djupt engagerade i sociala insatser som syftar till att förebygga farligt beteende. Den ”europeiska natten utan olyckor” var ett flaggskeppsprojekt som samordnades av stiftelsen för ansvarsfulla unga förare (Responsible Young Drivers Foundation) i Belgien i alla EU:s 27 medlemsstater natten mellan den 15 och den 16 oktober 2011. 1 000 frivilligarbetare mellan 18 och 29 år deltog i arbetet med att förmå unga förare att köra säkert och undvika droger och alkohol.

Frivilligarbetarna var på plats på 200 nattklubbar runtom i EU och använde sig av ett avspänt, informellt och kamratbaserat tillvägagångssätt. De ställde upp ”medvetenhetsstånd” vid ingången till klubben och bad ”Saturday Night Fever”-ungdomarna att anta en utmaning: att blåsa i alkomätaren innan de gav sig ut på vägarna och lova att hålla sig nyktra hela kvällen som ett tecken på sitt engagemang. När de utvalda förarna skulle lämna nattklubben uppmanades de att genomgå ett nytt alkoholtest och/eller drogtest så att de kunde köra hem

säkert och vara bra förebilder för sina vänner.

”Digital teknik till nytta för frivilligarbete och social delaktighet”

Detta flaggskeppsprojekt, som samordnades av Banco Informatico, Tecnologico e Biomedico och genomfördes i partnerskap med fyra organisationer och en regional institution i Italien, bidrog till att en mängd sociala projekt fick ökad tillgång till digital teknik. Parterna gick samman för att samla in ”omodern” teknisk utrustning, främst gamla datorer och medicinsk utrustning som skulle ha kastats bort, och använde dem för att uppgradera kunskapen om digital teknik i frivilligorganisationer och bland missgynnade befolkningsgrupper.

Tack vare initiativet har en stor mängd organisationer fått bättre digitala verktyg och färdigheter genom att människor som mistrott eller sällan använt datorer fått särskild utbildning. På så sätt har den generella spridningen av digital teknik i den ideella sektorn främjats.

Frivilligrörelse för parker

Detta projekt, som samordnades av organisationen för alternativ ungdomsverksamhet (Cell of Alternative Youth Activities) och innefattade fyra partnerorganisationer från Grekland och Cypern, däribland ett ministerium, motiverade potentiellt intresserade människor i alla åldrar att engagera sig socialt och stödja frivilligarbete för grönområden.

Initiativen – konferenser, seminarier och forskning – syftade till att öka medvetenheten om vinsterna med frivilliginsatser i stadsparker och om miljöns kvalitet. Projektet gav en del ny vetenskaplig bakgrundskunskap om frivilligarbete för grönområden och parker i tätorter. Det bidrog även till kampen mot klimatförändringar, framför allt med avseende på kommunikation och ökad medvetenhet.

”Serverat i staden”

”Serverat i staden” är ett portugisiskt projekt som riktar sig till hemlösa och socialt marginaliserade grupper. Fem organisationer arbetade hela året för att hjälpa missgynnade grupper i Lissabon genom att erbjuda sin tid. Frivilligarbetarna anordnade flera gemensamma middagar, där den informella, nyskapande och välkomnande miljön gav dessa människor ett unikt tillfälle att utveckla långvariga relationer, med känslomässigt, psykologiskt, själsligt och praktiskt stöd. Till skillnad från de måltider som regelbundet erbjuds av kyrkor och andra organisationer, där människor kanske känner skam eller inte vill engagera sig på det mänskliga planet, gick ”Serverat i staden” ut på att erbjuda middagar för de marginaliserade eller hemlösa

som varje kväll samlades på offentliga platser för att vänta på den mat som delas ut av olika organisationer. De potentiella förbättringarna från frivilligorganisationernas sida med avseende på kommunikation och organisationsförmåga kombinerades på så sätt med ett mervärde för målgrupperna.

Radio och tv och deras roll för att främja frivilligarbete

Tre organisationer (från Storbritannien och Nederländerna) under ledning av brittiska CSV (Community Service Volunteers – frivilligarbetare i samhällets tjänst) samarbetade med det internationellt kända tv- och radiobolaget BBC för att locka nya partner och skapa ett starkare nätverk för frivilligarbete. Syftet var att utbyta tankar och erfarenheter kring hur man når allmänheten med hjälp av radio och tv.

Projektets mest originella bidrag var försöket att främja frivilligarbete genom radio och tv på europeisk nivå. Under en tvådagarskonferens i september 2011 diskuterade delegater från många EU-länder hur man bäst kan trappa upp insatserna för att öka synligheten och potentiella frivilligarbetares aktiva deltagande. Ett centralt tema var strategier för att göra det möjligt för länder som saknar traditioner när det gäller radio- och tv-sändning i socialt syfte och/eller frivilligarbete att övervinna de största hindren för att öka människors medvetenhet om frivilligarbete och i slutändan motivera dem att engagera sig socialt.

För att stödja denna process togs slutsatserna från konferensen upp vid den 20:e Volonteuropekonferensen, som hölls i Edinburgh den 20–23 oktober 2011.

Frivilligarbete! ... genom trafiksäkerhet

Projektet "Frivilligarbete! ...genom trafiksäkerhet" genomförs av Open Youth i Bulgarien tillsammans med två belgiska organisationer, en bulgarisk kommun och det bulgariska hälsoministeriet. Syftet är att testa en metod för att utveckla en europeisk modell för att fatta ett välgrundat beslut om att anordna en enstaka frivilliginsats eller en fullskalig kampanj, med hänsyn till olika förutsättningar och önskad effekt. Grunden är icke-hierarkisk kommunikation och främjande av ett aktivt medborgarskap. Resultatet av projektet är en unik metod som enkelt kan överföras till europeisk nivå, baserat på verkliga undersökningsresultat.

Projektet behandlar inte bara frågan "Vad innebär det att vara frivilligarbetare?", utan ger också konkreta svar på de viktigare frågorna: "Varför bli frivilligarbetare?" och "Hur blir man frivilligarbetare?"

Inom projektet producerades bl.a. tre tecknade kortfilmer (på 29, 51 respektive 50 sekunder, på temana Vad? Varför? Hur?) för att sprida budskapet om frivilligarbete på ett roligt och annorlunda sätt. De kan ses på projektets webbplats:

<http://roadsafetyvolunteers.open-youth.org/index.php?lang=en>

Frivilligarbete och e-frivilligarbete – värden och aktiviteter

Projektet, som genomförs av polska Good Network Foundation (stiftelsen för bra nätverksarbete) tillsammans med tre polska organisationer och en kommunal institution, består av två aktiviteter som kompletterar varandra:

a) Kampanjen "Frivilligarbetets viktigaste värden", som stöder olika former av frivilligarbete och ökar medvetenheten om värdet av frivilligarbete för att ändra den inskränkta och negativa bilden av frivilligarbete i Polen.

b) Den europeiska tävlingen "Upptäck e-frivilligarbete", som organiseras på europeisk nivå och handlar om att främja en viss form av frivilligarbete, nämligen e-frivilligarbete (frivilligarbete via Internet).

Projektet syftar till att öka medvetenheten om frivilligarbetets värde, främja mångfald i frivilliginsatserna och uppmuntra det civila samhället att använda sig av nya typer av frivilligarbete (särskilt e-frivilligarbete) för att öka sina möjligheter, motverka social utestängning och förbättra frivilligarbetets kvalitet.

I projektet ingår även forskning om olika former av frivilligarbete och deras värde, och en samling berättelser om frivilligarbeters erfarenheter som ett interaktivt och innovativt sätt att filma och främja berättelser om frivilligarbete. På projektets webbplats (www.tojestwolontariat.pl) kan användare lägga upp sina kortfilmer.